

Collegebesluit

Collegevergadering: 11 oktober 2022

Zaaknummer : 1076493
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Plan van aanpak energiearmoede.

SAMENVATTING

Het college van B en W stemt in met het plan van aanpak energiearmoede. Het Rijk heeft met een specifieke uitkering energiearmoede € 185.552,- voor Heemstede beschikbaar gesteld om energiearmoede aan te pakken. Om huishoudens zo snel mogelijk te helpen wordt er een witgoedwissel opgezet. De geselecteerde huishoudens, in eerste instanties inwoners onder bewind en daarna huishoudens met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm, mogen oud en energie-slurpend witgoed ruilen voor nieuw energiezuinig witgoed. Daarnaast wordt er in samenwerking met de woningcorporaties een verwarmings-systeemaanpak opgezet om deze energiezuinig te maken.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022-2023

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met het plan van aanpak energiearmoede;
2. Het plan van aanpak energiearmoede ter kennisname te brengen aan de commissie Samenleving (C-stuk)

AANLEIDING

De energielasten zijn afgelopen maanden enorm gestegen. Hierdoor is de kans veel groter geworden dat huishoudens in financiële problemen komen. Om betalingsproblemen te voorkomen en deze huishoudens te ondersteunen heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken verschillende regelingen opgezet. De specifieke uitkering (SPUK) energiearmoede is één van de regelingen waarmee kwetsbare huishoudens ondersteund worden bij het verlagen van de energierekening. Dit plan van aanpak is onderdeel van de Strategie brede energieaanpak Heemstede, zie het collegebericht Aanpak energieopgave Heemstede van 13 september 2022. Ook vervolgregelingen die nader worden uitgewerkt, sluiten hierop aan. Daarnaast zijn er nog andere regelingen om huishoudens te ondersteunen. Een aantal voorbeelden zijn:

- De energietoeslag: huishoudens met een laag inkomen kunnen aan energietoeslag aanvragen.
- Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW): gericht op huurders en eigenaar-bewoners en het stimuleren van het besparen van energie in hun woning. De gemeente Heemstede zet deze regeling in voor energiescans en het uitdelen van een energiebox met kleine energiebesparende maatregelen.
- Het Nationaal Isolatieprogramma: via dit programma zijn er middelen beschikbaar gekomen om zowel koop- als huurwoningen te verduurzamen.

In samenwerking met de andere gemeenten van Zuid-Kennemerland werken we projectplannen uit en voeren we die zo snel als mogelijk uit.

MOTIVERING

Argumenten

Via de SPUK energiearmoede worden kwetsbare huishoudens ondersteund bij het verlagen van de energierekening. De gemeente Heemstede gebruikt de beschikbare middelen om twee sporen uit te voeren om deze huishoudens te helpen. Dit zijn de witgoedwissel en de verwarmingssysteemaanpak. Deze sporen zijn onderdeel van de Strategie brede aanpak energiearmoede Heemstede.

- **De witgoedwissel**

Via de duurzame witgoedwissel zet de gemeente de SPUK energiearmoede deels in om oud en energie slurpend witgoed te vervangen door witgoed met een aantrekkelijk energielabel en zuinig energieverbruik. De focus ligt op wasmachines, drogers en koel/vries-combinaties. Inwoners die in aanmerking komen voor deze regeling kunnen zelf kiezen welk apparaat het best aansluit op de persoonlijke wensen en gezinssamenstelling. Met het energiezuinige witgoed wordt een structurele energiebesparing gerealiseerd en draagt daarmee bij aan het verlagen van de energiekosten.

- ***De doelgroep***

De regeling moet gericht zijn op huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten of een laag inkomen en een huis met relatief lage energie kwaliteit. Bij deze huishoudens bestaat een grote kans dat ze in betalingsproblemen komen door hoge energiekosten. Bij de witgoedwissel wordt in eerste instantie gekozen voor huishoudens onder bewind, om de regeling te testen. Wanneer de regeling naar behoren werkt wordt de doelgroep uitgebreid naar de groep met een inkomen van 130% van het sociaal minimum. Zo sluit de keuze voor de aanvullende doelgroep aan bij het coalitieakkoord 'Samen voor de toekomst Heemstede'.

- ***De besparing***

Witgoed moet altijd gebruikt worden. Een koelkast kan niet tijdelijk uitgezet worden om energie te besparen, en ook wassen van kleding is nodig. Hier speelt de witgoedwissel op in. Met de witgoedwissel wordt afhankelijk van het apparaat een bedrag van tussen de € 708,- en € 1.968,- over de gebruiksduur bespaard. Voor deze besparing is uitgegaan van 35 cent per kWh. Inmiddels is de gemiddelde stroomprijs verder gestegen, wat de besparing voor huishoudens groter maakt (gemiddeld 58 cent per kWh in augustus 2022).

- ***Het proces***

Huishoudens die in aanmerking komen voor deze regeling worden geïnformeerd. Wanneer zij een aanvraag indienen controleert Consumind of het oude witgoed in aanmerking komt voor vervanging. Vervolgens wordt binnen een week het nieuwe witgoed bezorgd en geïnstalleerd. Ook wordt het oude witgoed meegenomen. Het oude witgoed wordt uit elkaar gehaald. Bepaalde onderdelen worden gedistribueerd om andere apparaten te repareren. De rest wordt op juiste wijze afgevoerd.

Collegebesluit

Collegevergadering: 11 oktober 2022

- **De verwarmingssysteemaanpak**

De verwarmingssysteemaanpak behelst een regionale aanpak van de in Zuid-Kennemerland werkzame wooncorporaties. Zij kunnen een subsidieaanvraag doen om een aantal maatregelen door hun installateurs te laten uitvoeren die bijdragen aan een verlaging van het energiegebruik. Daarbij kan het gaan om radiator-onderhoud (doorspoelen leidingen indien vervuild), waterzijdig inregelen van het verwarmingssysteem en de temperatuur van de Cv-ketel verlagen.

- ***De doelgroep***

De verwarmingssysteemaanpak is gericht op de huurders van woningen van de woningcorporaties (in Heemstede Elan en Pre Wonen). Afhankelijk van het aantal cv-vervangingen die corporaties in Heemstede uitvoeren kan er een keuze gemaakt worden binnen de groep wie prioriteit heeft. Het streven is de verwarmingssysteemaanpak te richten op de huishoudens waar de energiebesparing door deze aanpak het grootst is.

- ***De besparing***

De verwarmingssysteemaanpak helpt bij het verminderen van het gasverbruik van huishoudens. Alleen al het waterzijdig inregelen van de Cv-ketel kan een besparing van 5 tot 15% opleveren.

Kanttekeningen

- De witgoedwissel helpt bij het besparen van elektriciteit, maar niet bij het besparen van gas.
- Huishoudens met relatief nieuw witgoed zijn met deze regeling niet geholpen bij het verlagen van de energielasten.
- De schil van de woning wordt hiermee niet verbeterd aangezien dit de verantwoordelijkheid is van de woningcorporaties.

FINANCIËN

De middelen van deze aanpak zijn budgettair neutraal en worden niet overschreden. Voor deze aanpak is in Heemstede €185.552 beschikbaar gesteld door het rijk. Dit bedrag is opgebouwd uit twee uitkeringen. Het eerste deel van €92.776 is uitgekeerd via de specifieke uitkering energiearmoede. Het tweede deel van nogmaals € 92.776 is samen met de middelen van het Nationaal isolatieprogramma 2022 uitgekeerd. Het bedrag bedoeld voor het Nationaal isolatieprogramma is € 153.581. Op dit moment wordt voor dit spoor een plan uitgewerkt.

De middelen (€185.552) moeten voor 31 december 2024 zijn besteed. Het niet uitgegeven bedrag van de uitkering vloeit terug naar het rijk.

PLANNING EN UITVOERING

Na besluitvorming door het college wordt de opdracht voor de witgoedregeling verleend aan Consumind. De bewindvoerders en inkomensbeheerders actief in Heemstede worden geïnformeerd over de mogelijkheid van de witgoedwissel. Zij kunnen namens hun cliënten een aanvraag indienen. Consumind beoordeelt de aanvraag waarna de witgoedwissel binnen een week plaatsvindt. Wanneer de

Collegebesluit

Collegevergadering: 11 oktober 2022

regeling werkt en effectief is kan op korte termijn uitgebreid worden naar de grotere doelgroep. De verwachting is dat de eventuele uitbreiding gebeurt voor het einde van het jaar.

De verwarmingssysteemaanpak is in samenwerking met de gemeenten en woningcorporaties uit Zuid-Kennemerland opgezet. De woningcorporaties voeren deze uit in de komende maanden.

Op dit moment worden de verschillende andere regelingen uitgewerkt om huishoudens zo spoedig mogelijk te ondersteunen bij 1. het verduurzamen van hun woning en 2. het kunnen betalen van de energierekening. Dit gebeurt binnen de beschikbare middelen van het Nationaal Isolatieprogramma.

SAMENWERKING EN COMMUNICATIE

Dit plan van aanpak is tot stand gekomen uit een nauwe samenwerking tussen duurzaamheid, sociale zaken en wonen. De regeling in Heemstede is identiek aan de regeling in Bloemendaal. De regeling in Zandvoort en Haarlem is vergelijkbaar omdat we telkens in samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland werken. De woningcorporaties in deze vier gemeenten zijn betrokken bij deze aanpak.

De eerste stap voor de witgoedwissel is het benaderen van bewindvoerders en inkomensbeheerders. Bij een positief resultaat van deze aanpak wordt de grotere doelgroep benaderd.

De verwarmingssysteemaanpak loopt via de woningcorporaties. En alle regelingen worden via diverse communicatiekanalen (herhaaldelijk) bekend gemaakt. Het doel is om alle inwoners die deze ondersteuning nodig hebben ook daadwerkelijk te bereiken.

DUURZAAMHEID

Het plan van aanpak energiearmoede en de uitvoering ervan sluiten aan bij de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Heemstede. Van even groot belang is de zorg voor huishoudens die te maken hebben met- of een risico lopen op energiearmoede. We willen deze huishoudens op korte termijn ondersteunen bij het verlagen van de energierekening.

De energiebesparing die gerealiseerd wordt draagt daarnaast bij aan het verminderen van de CO₂ uitstoot binnen de gemeente. Per geholpen huishouden wordt bij de witgoedregeling een besparing van gemiddeld tussen de 135 en 375 kWh per jaar gerealiseerd. Dit is afhankelijk van de keuze van het witgoed. Daarnaast worden onderdelen van het vervangen witgoed worden zoveel mogelijk hergebruikt en gerecycled.

Bij de verwarmingssysteemaanpak kan een gasbesparing van 5 tot 15% voor huishoudens realiseren. Dit draagt zo ook bij aan de reductie van CO₂ uitstoot en verminderen van het gebruik van aardgas.

BIJLAGEN

1. Plan van aanpak energiearmoede